

LEVEN MET LOUIS

Willem Vissers

Leven met Louis

INSIDE

© 2022, Willem Vissers
Omslagbeeld: Guus Dubbelman
Omslagontwerp: Loudmouth, Utrecht
Binnenwerk: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 488 6681 6
ISBN 978 90 488 6682 3 (e-book)
NUR 489

www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

Inside is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk,
fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

Leven met Louis	7
Een greep naar de keel	14
De perfecte dag in Salvador	17
Koffie bij de Van Gaals	24
Weg van het Ajax-DNA	27
Nagesprek bij het zwembad	34
Dertig jaar Louis van Gaal	40
Truus, voordat ze Van Gaal heette	42
Rood in het spelershome	45
Osasuna-uit als reddingsboei	49
Luieren in de witte bankjes	58
De teamdenker en het individu	62
Direct, open en emotioneel	73
Totale afgang in Dublin	85
Een ongeluk, onderweg naar het ontslag	91
Afscheid in verbittering	95
Aloysius Paulus de dichter	101
Naar een wereld zonder praatjes	103
Van Gaal als totale mens en menu	114
Een tik en een kus	123
Duitser dan de Duitsers	126
De Lederhose zit als gegoten	135
Met een opbergdoos op de Buchmesse	138

Einde van het feest	141
Terug als autoritair-empathische bondscoach	145
Twee aanvaringen in 30 jaar	155
De totale mens	163
Het comité 'Louis moet blijven'	166
Mr. Teambuilder	170
Schrijven met Grunberg (1)	181
Mannensamenleving	184
Het genie verslaat de gek	192
Schrijven met Grunberg (2)	197
Zwemmen in Manchester	200
Een prachtige loopbaan met butsen	204
Een tweede biografie	209
Gebrek aan lef van de KNVB	217
Een brief aan Truus	220
Nog één keer terug aan het front	225
Het verrukkelijke voetballeven	233
Zelfs de training is rechtstreeks op televisie	236
De foto en zijn verhaal	241
Een cadeautje op de oude dag	245
Systeem	252
De totale Louis	260
Zelfs Freek kijkt naar het WK	264
Hiep hiep	267
Saluut van de totale mens	271
Top-10	281
Curriculum vitae	291
Lexicon van Louis	294
Dank	300

Leven met Louis

September 2022

Ergens in 2016 of 2017, toen het Nederlands elftal hopeloos was verdwaald in de wereld van verlies, stuurde ik Louis van Gaal een mail die later snel is weggegooid door mezelf. Of kwijt is geraakt, dat kan ook. Het eenregelige bericht was geschreven in een opwelling.

De tekst van één zin luidde: 'Beste Louis, het land heeft je nodig.' Of iets in die geest. Het kan ook zijn dat er 'volk' stond op de plek van land. 'Het volk heeft je nodig.' Ja, eigenlijk klinkt dat beter. Volk past beter bij voetbal dan land, al is een WK dan weer vooral een zaak van landen. Het was een spontane actie in de perskamer van de Johan Cruijff Arena, na weer een verloren interland, na weer een troosteloze avond, omringd door collega's, vol van meligheid, doch met een serieuze ondertoon.

De mail zei iets over ons en ook wel over Louis van Gaal, die op de een of andere manier in ons hart woont, of in elk geval in onze gedachten ronddwaalt. Vaak praten we met verslaggevers

onderling over de wederwaardigheden van Louis van Gaal of we denken even aan hem in stilte.

Het was crisis, in 2016 en 2017. Guus Hiddink was allang weer verdwenen en Danny Blind doolde door de kwalificatiereeks van het WK in Rusland in 2018. We dachten na over wat de KNVB te doen stond. De naam van Van Gaal borrelde spontaan op. Zo van: wat een machtig WK was dat, zo kort geleden nog maar in Brazilië (2014), en nu bereiken 'we' niet eens meer een eindronde. Wat is dit? Hoe nu verder? Zou het helpen als Van Gaal terugkwam, die na dat WK was vertrokken naar Manchester United maar na twee seizoenen was ontslagen. Hij was vrij. Waarom niet? Dat krijg je ervan als je zo lang meeloopt in de voetbaljournalistiek, als je elkaar telkens weer tegenkomt, ergens. Als verontwaardiging je overvalt, als je soms eventjes op de stoel van beleidsmakers gaat zitten. Althans, als je vrijblijvend en onbezoldigd meedenkt over beleid. Dan werp je een naam op: Van Gaal.

Origineel is de gedachte niet, maar wie zou het anders moeten doen?

Op zulke momenten van crisis laait het verlangen naar nieuw in te blazen voetballeven op. Naar Leven met Louis, zoals dit boek heet. Louis is immers overal, bij de voetbaljournalist zeker. Hij is de meest beschreven Nederlandse trainer in ruim dertig jaar, dus hoe kun je hem mislopen? Honderden wedstrijden met hem als coach heb ik bijgewoond, bij Ajax,

bij AZ, in München en Barcelona, met Oranje in drie periodes, tot in Andorra toe, Dublin, Porto, Jakarta, Peking, São Paulo of Salvador. Tientallen persconferenties gevolgd, altijd met verwachtingen. Wat zou hij zeggen? Aan wie stelde hij de wedervraag? Werd hij boos of reageerde hij juist euforisch? Met Van Gaal kon en kan alles. Hoe je ook over hem denkt, hij is kleurrijk en 'levert' altijd, om een term van hemzelf te gebruiken.

Soms kruisten onze levenslijnen ook op een andere manier, zelfs buiten het voetbal. Dat kon heel persoonlijk zijn, zonder dat hij daarvan heeft geweten. Zo ben ik getrouwd met Bernique, meisjesnaam Hansen, op 29 april 1992, op de dag dat Van Gaal met Ajax in Turijn de eerste finale van de UEFA Cup tegen Torino speelde; 2-2. Ajax won de beker twee weken later door een 0-0 in het Olympisch Stadion. Op 29 april ontving het bruidspaar in het Limburgse stadje Echt, aan de toeg van het bruisende Bruin Café Spee, een telegram van collega's in Italië met felicitaties, inclusief tal van fouten in de namen, omdat de telegrafist blijkbaar moeite had met de Nederlandse spelling. Sommige bruiloftsgasten waren een tijdje verdwenen, bijna twee uur lang om precies te zijn, omdat ze in een aanpalend café naar de finale zaten te kijken.

Bij mijn vorige werkgever, het ANP, wisselden we per jaar van club, als zogenaemde volger. Zo mocht ik Ajax voor het eerst een heel jaar verslaan in het seizoen dat de ploeg meteen de

Champions League won, 1994-1995. Het was een opwindend jaar, met een interessant kijkje in het leven en welzijn van een jonge sportploeg met een ambitieuze trainer. Het was voor de jonge verslaggever een leerzame onderdompeling in het reilen en zeilen van de topsport, zoals ik mijn doop eerder had beleefd met de nationale volleybalploeg, met reizen tot in Cuba, Canada, Brazilië en Japan toe.

Voor de volleyballers raapte ik ballen tijdens de training. Ik trakteerde ze op Schiphol, bij mijn debuut, op Limburgse v্লাai waarvan ze met handen als kolenschoppen hele stukken tegelijk naar binnen schoven. Sommigen huilden uit op mijn kamer, als ze eenzaam waren of te weinig aandacht kregen van de bondscoach. Ik had medelijden met ze als de mannen van twee meter en meer – tot 2,14 meter van Martin van der Horst – hun benen voor uren onder stoelen van krappe vliegtuigen moesten vouwen. En ze vlogen gewoon economy, want hun manager, de voormalige militair Gerard Verhalle, vond dat ze niet moesten zeuren. De bond had ook geen geld voor duurdere stoelen. Via dat volleybal leerde ik Truus van Gaal kennen, al heette ze toen nog geen Van Gaal.

Hoogtepunt van mijn tijd bij de volleyballers was het mogen aanschouwen van de olympische finale in 1996 in Atlanta, het sportmoment van de eeuw volgens menigeen, de ontknoping van de intens spannende finale tegen Italië. Terug in Nederland mochten een paar verslaggevers mee op de rondvaartboot

door Amsterdam, want de volleyballers wilden voelen wat de voetballers hadden gevoeld in 1988. Bij het diner zat bondscoach Joop Alberda bij Bernique en mij aan tafel. Hij bietste sigaretten en was volledig uitgeput, ook door de voortdurende strijd met de topspelers. Dit was dus topsport. Met voetbal kwam ik nooit zo dichtbij, mede doordat de impact veel groter is en de toegang tot de atleten kleiner; maar ook het voetbal bood typerende inkijkjes.

Nóg een levenslijn: Fernanda, de eerste vrouw van Van Gaal, is overleden aan kanker, op 17 januari 1994. Precies drie weken later, op 7 februari, stierf mijn zus Trudy aan dezelfde ziekte. Van Gaal stortte zich op Ajax, ik op mijn betaalde hobby als stukjesschrijver. We schoven het verdriet weg onder bergen werk.

De mail over het land of het volk dat hem nodig had, heeft destijds niet geholpen. Nooit een antwoord gehad, terwijl Van Gaal normaal stipt is met mails. Hij zal wel gedacht hebben: helemaal gek, die Vissers. Toch is Van Gaal uiteindelijk teruggekeerd als bondscoach, bij een volgende crisis, een paar jaar later, in de zomer van 2021. Hij verliet zijn pensioen om het land nog één keer te dienen, om het volk ter wille te zijn, omdat hij bij zichzelf dacht: wie zou het anders moeten doen? Ja wie? Gaandeweg de kwalificatiereeks nam hij de baan over van Frank de Boer. Oranje plaatste zich daarop voor het WK van Qatar, niet het fijnst denkbare WK, vanwege de rechten

van de arbeiders en nog veel meer zaken.

Het is hoe dan ook het WK van zijn afscheid, want straks is hij 71 jaar en dan stopt hij definitief met zijn loopbaan als trainer. Vooral met Truus zal hij de resterende tijd van zijn leven doorbrengen, in hun prachtige appartement in Portugal, en elders. Talloze individuen en instanties zullen hem blijven vragen om hier en daar op te treden, want zijn kleur zal hij nooit verliezen. En of we nu een aanhanger zijn van Louis van Gaal of niet, we zullen hem ook missen. Gewoon, omdat hij Louis van Gaal is, in al zijn verschijningsvormen.

Een dag na de première van de film *Louis* in Amsterdam, in april, stuurde ik Van Gaal opnieuw een mail. Of hij het goed vond dat ik een boek over hem samenstelde dat in het najaar zou moeten verschijnen. Het idee was opnieuw geboren in een opwelling. Ik ben in 2022 25 jaar sportverslaggever bij *de Volkskrant* en in januari van dit jaar uitgeroepen tot sportjournalist van het jaar. Twee mijlpalen die ik wilde opluisteren met een boek. Elke keer zoek ik naar iets nieuws, om mijn werkzame leven interessant en uitdagend te houden. Dat wilde ik doen met een boek over iemand aan wie ik me soms vreselijk heb geërgerd en die ik soms wel kan zoenen. Iemand die vol in het leven staat, die zich durft uit te spreken, die de ene keer boosaardig kan zijn en dan weer mild, of anders emotioneel, kwetsbaar, vol van zichzelf en op zijn tijd ook behept met zelfspot. Bijna iedereen 'vindt' iets over Louis van Gaal. Toen ik onlangs tijdens het 'Bier en Ballen'-voetbalfestijn in

Breda in een bomvolle tent vroeg wie geen mening heeft over Louis van Gaal, gingen maximaal drie vingers omhoog.

Daarbij is hij de succesvolste Nederlandse trainer van de laatste decennia.

Het is een boek met oude stukken uit *de Volkskrant*, stukken die nog steeds leesbaar zijn omdat ze iets vertellen over Van Gaal en het voetbal in die tijd. Interviews, columns en reportages. Ze rijgen zijn loopbaan aan elkaar. De stukken zijn aangevuld met notities, anekdotes, persoonlijke observaties en ontmoetingen, gevat in nieuwe stukken.

Van Gaal antwoordde op mijn mail dat het goed was. Hij sprak zijn twijfel uit of er een markt voor zo'n boek was, want over en met hem zijn al de nodige boeken verschenen. Met de markt ben ik nooit zo bezig. Schrijven is mijn hobby, mijn passie. Een deel van de opbrengst gaat volgens afspraak naar goede doelen: 22 cent per verkocht boek naar Spieren voor Spieren, waarvan Van Gaal al jaren (ere-)ambassadeur is; 22 cent per boek naar de nabestaanden van slachtoffers van de bouw van de WK-infrastructuur in Qatar. Want het is en blijft een schande, dat WK in Qatar.